

Nr 2/2016 (listopad)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), mgra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

INFORMACJE OGÓLNE

Absolwenci WNH naszymi czytelnikami

Dzięki współpracy z Centrum Promocji i Informacji UMK, zwłaszcza z Programem „Absolwent UMK”, udało nam się nawiązać kontakt z absolwentami WNH. Część naszych absolwentów przychylnie odniosła się do propozycji otrzymywania „Biuletynu WNH”. Ponieważ w periodyku ukazują się głównie relacje z wydarzeń, które miały już miejsce na Wydziale, zachęcamy do odwiedzania naszego [serwisu WWW](#) oraz profilu [WNH na Facebooku](#), gdzie znaleźć można zapowiedzi organizowanych przedsięwzięć.

NOMINACJE I NAGRODY

Nasz pracownik w Radzie Muzeum

Dr hab. Wojciech Piasek został powołany w skład Rady Muzeum przy Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku na kadencję 2016-2020.

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Seminarium naukowe w Instytucie Archeologii

W dniach 18–22 października br. w Instytucie Archeologii odbyło się seminarium naukowe pt. „Meeting of Classical Archaeologists – Sharing Experiences with Students of Nicolaus Copernicus University Toruń, Poland”. To kolejna edycja spotkań studentów i doktorantów z czołowymi badaczami kultury antycznej. W tym roku w spotkaniu ze studentami uczestniczyli: Marina Marcelli i Massimiliano Munzi – pracownicy Sovrintendenza Capitolina ai Beni Culturali w Rzymie. Podczas seminarium wysłuchano wykładów gości: „Competenze della Sovrintendenza Capitolina – alcuni esempi specifici sulle attività di ricerca, gestione e valorizzazione/Kompetencje Stołecznego Nadzoru Dóbr Kultury w Rzymie (Sovrintendenza Capitolina). Wybrane przykłady działalności badawczej,

zarządzania i ewaluacji zabytków” oraz „Rapporti tra Roma e l’Africa, con un approfondimento sulle ricerche territoriali effettuate nel territorio di Leptis Magna/Związki Rzymu z Afryką w świetle badań terenowych w regionie Leptis Magna”. Wykładom towarzyszyły referaty doktorantów, prowadzono dyskusje i wymieniano doświadczenia. Spotkanie uświetniło zwiedzanie sali muzealnej i pracowni konserwatorskiej Instytutu, a także wspólne studia nad najważniejszymi materiałami wykopaliskowymi z badań toruńskich archeologów.

Konferencja Akt 5 listopada 1916 r. – konsekwencje dla Polski i Europy

Z okazji 100. rocznicy Aktu 5 listopada 1916 r. Zakład Historii XX wieku Instytutu Historii i Archiwistyki zorganizował międzynarodową konferencję naukową „Akt 5 listopada 1916 r. - konsekwencje dla Polski i Europy”. Konferencja odbyła się w dniach 5 - 6 listopada br. w Collegium Humanisticum. Zgromadziła ona ponad 35 referentów (czołowych współczesnych badaczy tego zagadnienia) i liczne grono słuchaczy. Zapis wizualny sesji znaleźć można na FB Zakładu <https://www.facebook.com/zhXXwiekuUMK/>

Konferencja Oprawoznawcza

W dniach 17-18 listopada br. odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Oprawoznawcza „Introligatorzy i ich klienci”, którą współorganizował Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii UMK oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Książnica Kopernikańska w Toruniu. Na imprezę przybyło kilkudziesięciu prelegentów i słuchaczy z rozmaitych ośrodków naukowych, bibliotecznych i muzealnych w kraju. Impreza udowodniła rosnące znaczenie tegumentologii (oprawoznawstwa) w dyskursie nauk humanistycznych, a jednocześnie prekursorską i wiodącą pozycję, jaką na tym polu zajmuje IINiB.

Konferencja w Oslo

Dr hab. Irena Dżurkowska-Kossowska, prof. UMK wzięła udział w międzynarodowej konferencji „Modernisms Still Left on the Doorstep. The Munch Modernism, and Modernity”, zorganizowanej przez Muzeum Narodowe, Muzeum Muncha oraz Uniwersytet w Oslo w dniach 17-18 listopada br.; tytuł wygłoszonego referatu: „Polish modernist photography and photomontage in the 1930s: Karol Hiller and Aleksander Krzywobłocki”.

Nadzwyczajny Zjazd Etnologów Polskich

Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK była współorganizatorem Nadzwyczajnego Zjazdu Etnologów Polskich, który odbył się 23 listopada br. w Teatrze Polskim w Poznaniu. Dr hab. Anna Nadolska- Styczyńska wygłosiła stanowisko KEiAK UMK odnośnie roli, miejsca i powinności antropologii w obliczu dyskryminacji, mowy nienawiści i przekłamania w dyskursie publicznym. Przyjęto tekst "Manifestu Etnologów i Antropologów Polskich Przeciw Dyskryminacji".

IV TEKA: Człowiek - mądrość i głupota

Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK wraz z Wydziałem Teologicznym UMK zorganizowała konferencję naukową, która odbyła się 24 listopada br. w Centrum Dialogu w Toruniu. Było to już czwarte z kolei, coroczne spotkanie w ramach Teologiczno-Etnologicznych Konferencji Akademickich (TEKA).

Kulturowe aspekty relacji między człowiekiem a przyrodą

Dnia 25 listopada br. odbyła się Konferencja pt. „Kulturowe aspekty relacji między człowiekiem a przyrodą”. Jej organizatorami były Instytut Historii i Archiwistyki naszego Wydziału i Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Toruniu.

WYKŁADY

Gościnny wykład dr. hab. Grzegorza Motyki, prof. ISP PAN

Dnia 14 listopada br. dr hab. Grzegorz Motyka, prof. ISP PAN, wygłosił gościnny wykład pt. „Zbrodnia wołyńsko-galicyska 1943-1945”. Wykład zorganizowany został przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK oraz Koło Naukowe Badaczy Białych Plam w ramach cyklu „O tym się nie mówi...”.

O nowych drogach w antropologii

„Etnografia twórcza i otwierająca, eksperyment artystyczny, współdziałanie. Nowe pola poznania w antropologii i humanistyce” – to tytuł wykładu i seminarium z dr Tomaszem Rakowskim, które odbyły się 21 listopada br. Wydarzenie poprowadził i koordynował dr Rafał Kleśta-Nawrocki. Wykład i seminarium odbyły się w ramach „Kolokwium Antropologicznych”, projektu finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i realizowanego przez Polski Instytut Antropologii we współpracy z Katedrą Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK.

Tworzenie Obrony Terytorialnej

22 listopada br. gościnny wykład pt. „Tworzenie Obrony Terytorialnej” wygłosił mgr Jacek Hoga, prezes fundacji Ad Arma, ekspert z dziedziny obronności. Wykład odbył się z inicjatywy członków Wojskoznawczego Koła Naukowego.

Ochotnicza młodzież węgierska w walkach Legionów Polskich 1914-1918

Węgierski historyk Endre László Varga 28 listopada br. wystąpił z gościnnym wykładem pt. „Ochotnicza młodzież węgierska w walkach Legionów Polskich 1914-1918”. Wykład miał charakter otwarty.

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE/WSPÓŁPRACĄ Z ZAGRANICĄ

Badania pozostałości rzymskiego obozu wojskowego

Projekt badawczy pt. „Rzymski fort Resculum. Funkcja, znaczenie i chronologia rzymskiego osadnictwa na południowo-zachodnim odcinku limesu Dacji Porolissensis” (nr 2016/21/B/HS3/02923), którego kierownikiem jest dr Jacek Rakoczy z Instytutu Archeologii UMK, znalazł się w gronie wniosków zakwalifikowanych do finansowania przez Narodowe Centrum Nauki w konkursie OPUS 11. Środki przyznane na realizację projektu to 740 545 PLN. Ekspedycja Instytutu Archeologii UMK w Toruniu pod kierunkiem dr. Jacka Rakoczego od 2014 roku prowadzi eksplorację pozostałości rzymskiego obozu wojskowego Resculum w miejscowości Bologa w Rumunii. Badania wykopaliskowe są możliwe dzięki umowie o współpracy między Narodowym Muzeum Historii Transylwanii w Cluj-Napoca oraz Instytutem Archeologii UMK w Toruniu.

Bogdan Rymanowski na WNH

Dnia 24 listopada br. z inicjatywy Zakładu Historii XX wieku odbyło się spotkanie ze znanym dziennikarzem TVN24 Bogdanem Rymanowskim, który prezentował swoją najnowszą książkę pt. "Gracze", poświęconą legendom polskiej piłki nożnej. Spotkanie poprowadził pracownik Zakładu Historii XX wieku dr Zbigniew Girzyński.

Mądra Pamięć

Dnia 24 listopada br. miała miejsce promocja książki pt. „Mądra Pamięć. Sukces, porażka czy...? Transformacja ustrojowa w Polsce w 1989 r.” Książka jest zbiorem prac nadesłanych na V edycję konkursu na esej historyczny „Mądra Pamięć”, organizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej. Promocja połączona była z wystąpieniami dr. Tomasza Cerana i dr. Łukasza Kamińskiego z IPN. Wydarzenie odbyło się w ramach Wszechnicy Akademickiej - inicjatywy koordynowanej przez dr Małgorzatę Strzelecką z IHiA UMK.

Wojsko na fali

„Wojsko na fali” to tytuł książki studenta drugiego roku drugiego stopnia kierunku wojskoznawstwo - Rafała Radkowskiego. Jej promocja, zorganizowana przez Wojskoznawcze Koło Naukowe, miała miejsce 29 listopada br.

Konflikty wyznaniowe w Wilnie od początku reformacji do końca XVII wieku

30 listopada br. swoją nową książkę prezentował dr hab. Tomasz Kempa, prof. UMK z Zakładu Historii Europy Wschodniej IHiA UMK. Publikacja nosi tytuł „Konflikty wyznaniowe w Wilnie od początku reformacji do końca XVII wieku”.

INNE WYDARZENIA**Debaty Czwartkowe**

Z inicjatywy Zakładu Historii XX wieku w cyklu „Debaty Czwartkowe” zorganizowano 3 listopada br. spotkanie poświęcone Józefowi Piłsudskiemu. Wzięli w nim udział: prof. dr hab. Mariusz Wołos, prof. dr hab. Marek Kornat, dr hab. Arkadiusz Adamczyk, prof. UJK i dr hab. Marek Sioma. Debatę poprowadził kierownik Zakładu Historii XX wieku prof. dr hab. Jarosław Kłaczek. Zapis fotograficzny znaleźć można na FB Zakładu <https://www.facebook.com/zhXXwiekuUMK>.

Pracownik Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Terapeutycznego

Walne Zgromadzenie Członków Polskiego Towarzystwa Terapeutycznego wybrało nowe władze. Do ich grona włączony został dr hab. Tomasz Kruszewski, powołany ponadto na redaktora naczelnego czasopisma naukowego „Przegląd Terapeutyczny”.

Nowe Kino Azji

W dniach 16-23 listopada br. w Warszawie odbyła się 10. edycja Festiwalu Filmowego Pięć Smaków, corocznego przeglądu kina z Azji Wschodniej, Południowo-Wschodniej i Południowej. Pokazom filmowym towarzyszył bogaty program spotkań z twórcami, krytykami i ekspertami, a także debaty i warsztaty. W skład oceniającego filmy People's Jury weszła w tym roku reprezentantka KEiAK UMK mgr Anna Natalia Kmiec.

Moje Bałkany

29 listopada br. w Bibliotece Humanistycznej w Collegium Humanisticum UMK odbyło się spotkanie pt. "Moje Bałkany". Doktorant naszego Wydziału – mgr Tomasz Jacek Lis opowiedział o państwach byłej Jugosławii, które odwiedził i które stały się przedmiotem jego zainteresowań naukowych.

Dlaczego marszałek Michał Rola Żymierski nie powinien być Honorowym Obywatel Miasta Torunia?

Dnia 4 listopada br. odbyła się dyskusja „Dlaczego marszałek Michał Rola Żymierski nie powinien być Honorowym Obywatel Miasta Torunia?” ze specjalnym udziałem dr. Jarosława Pałki. Organizatorami wydarzenia były Instytut Historii i Archiwistyki UMK, Klub Dyskusyjny Nowa Szewska Pasja i Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego "Grota".

Setna rocznica powstania Stronnictwa Chrześcijańsko-Demokratycznego

Z okazji setnej rocznicy powstania Stronnictwa Chrześcijańsko-Demokratycznego dnia 21 listopada br. miało miejsce spotkanie, którego głównym punktem była dyskusja o ideach chadeckich i ich znaczeniu dla czasów współczesnych. Spotkanie zorganizowane zostało przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK oraz Macieja Stawiskiego z Katolickiego Stowarzyszenia Civitas Christiana, Oddział Okręgowy w Toruniu.

Konserwacja dłubanki z X wieku

W Instytucie Archeologii pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Grupy, prof. UMK rozpoczęto konserwację wykonanej z drewna lipowego łodzi jednopiennej – dłubanki, pochodzącej z X wieku. Łódź zalegała w Jeziorze Lednickim, aby więc wydobyć ją z wody zespół konserwatorów zbudował specjalne stelaże, na których podniesiono poszczególne części. Drewno pozostanie na nich aż do zakończenia wszystkich etapów konserwacji. 10-metrowa dłubanka ma zostać zrekonstruowana i eksponowana w Muzeum Historii Polski w Warszawie. Pierwszy etap konserwacji, polegający na zanurzeniu wszystkich części łodzi w podgrzewanych wannach, był relacjonowany na żywo przez stację TVN 24. Informacje o tym przedsięwzięciu pojawiły się również w TVP 1 (Teleexpress) oraz w TVP Bydgoszcz.

HABILITACJE I DOKTORATY

Stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie **historia**:

- Jarosław Centek; data nadania stopnia: 18 października br.
- Grzegorz Nieć; data nadania stopnia: 13 września br.

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **historia**:

- Anna Krygier – „Mazur i społecznik. Życie i działalność Karola Małka (1898-1969)”; promotor: prof. dr hab. Jarosław Kłaczek; data nadania stopnia: 13 września br.
- Agnieszka Pawłowska-Kubik – „Od wypowiedzenia posłuszeństwa Zygmuntowi III (24 VI 1607) do sejmu pacyfikacyjnego (1609). Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu”; promotor: dr hab. Tomasz Kempa, prof. UMK; data nadania stopnia: 13 września br.
- Jordan Siemianowski – „Działalność norweskich armatorów w Gdańsku i Gdyni w latach 1919-1939”; promotor: prof. dr hab. Zofia Waszkiewicz; data nadania stopnia: 13 września br.
- Tomasz Niklas – „Twórczość artystyczna Jana Józefa Filipowicza, lwowskiego rytownika z XVIII wieku”; promotor: dr hab. Ryszard Mączyński; data nadania stopnia: 15 listopada br.
- Marcin Westphal – „Od U-Bootów Waltera do Elektrobootów. Historia powstania U-Boota typu XXI”; promotor: prof. dr hab. Waldemar Rezmer; data nadania stopnia: 13 września br.
- Ryszard Leszczyński – „Katastrofy i wypadki morskie floty pomocniczej Polskiej Marynarki Handlowej (1927-2015)”; promotor: prof. dr hab. Waldemar Rezmer; data nadania stopnia: 15 listopada br.

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **archeologia**:

- Paweł Szczepanik – „Rzeczywistość mityczna Słowian Północno-Zachodnich we wczesnym średniowieczu i jej materialne wyobrażenia”; promotor: prof. dr hab. Wojciech Chudziak; data nadania stopnia: 13 września br.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, mgr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.